

Cent-quaranta embarcacions participen en la regata

La Ruta de la Sal

Entre els passats 16 i 19 d'abril tingué lloc la cinquena edició de la regata d'altura que uneix les costes peninsulars i insulars dels Països Catalans, amb final al port de la Savina de l'illa de Formentera. Una travessia de caire lúdic que fuig de la sofisticació i l'elitisme dels iots *level class*.

El passat dia 16 d'abril, 140 embarcacions de vela, amb més de set-cents tripulants a bord, sortien des de tres punts de la costa peninsular catalana i murciana –Barcelona, Dénia i Cartagena, respectivament– en direcció a Formentera, on arribaren els dies 18 i 19 del mateix mes, per tal de commemorar l'aprovisionament de sal, l'any 1846, des de la Pitüsa menor a una Barcelona assetjada per les tropes carlistes –l'anomenada guerra dels Matiners–, i que va aconseguir trencar aquest setge.

Aquest esdeveniment nàutic, que enguany arribava a la cinquena edició, és conegut com la Ruta de la Sal.

LLUNY DELS 'LEVEL CLASS'

Quan l'any 1989 l'ANAM (Associació de Navegants d'Altura Mediterranis), amb la col.laboració del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, va decidir de revivir la històrica travessia amb una regata d'altura, tenien molt clar l'esperit de la mateixa: una regata assequible a qualsevol tipus de velers de creuer, on el caire esportiu predominés damunt el competitiu.

Així, es dóna especial importància a l'antiguitat dels vaixells per incentivar la participació d'aquelles embarcacions que amb el pas del temps havien deixat de fer regates. Això ha fet que ara, la Ruta de la Sal, allunyada dels sofisticats i elitistes *Races*, hagi revaloritzat la Divisió Creuer, com ho fa palès l'heterogeneïtat de les tripulacions participants. L'estrella convidada d'enguany és el vaixell-escola ucraïnès *STS Kershones* una fragata de 110 metres d'eslora i 3.000 metres quadrats de velam. Entre d'altres, s'hi troben també: la goleta d'època de vint metres d'eslora, *Thaoe*, de Jean Vuarnet –campió olímpic d'esquí de descens l'any 1960 i co-organitzador dels Jocs d'Hivern d'Auberville'92–; *A todo trapo*, modern regata-creuer que inicia

Sortida de la regata, amb el vaixell-escola ucraïnès al fons.

El West Ward, cutter botat l'any 1912.

ARXIU

amb la Ruta de la Sal el seu pla d'entrenament per participar en la Ruta del Descobriment. I la joia: el *West Ward*, un cutter aparellat de vela cangrea botat l'any 1912. En definitiva, un ampli ventall de categories que, desmarcades clarament de qualsevol semblança amb els *level class*, fomenten la participació de navegants experts i d'altres sense tanta experiència i inclús de navegants solitaris i dobles. I aquesta és, potser, la clau de l'èxit assolit en aquesta cinquena edició.

ELS TROFEUS

Amb tot, la Ruta de la Sal no és una regata fàcil, les travessies són llargues i les dates en què es realitza són una època meteorològicament complicada, que li atorguen l'encant de l'aventura i on l'aliçient de classificar-se és en si mateix un objectiu.

Però malgrat la pretesa fuga de la guerra de la competitivitat, la Ruta de la Sal atorga una sèrie de trofeus a temps real i compensat, per categories, per tal d'atraure als creuers ultra-ràpids i els vaixells de regata.

Els vencedors són els primers vaixells en temps compensat en les versions Nord (Barcelona), Est (Dènia) i Sud (Cartagena). Així, tenim els Trofeus: *Vuarnet Waches*, per a la categoria Alfa (creuers actuals); *Toni Tió Veles*, per a la

1846, el repte

El setembre de 1846 esclatà la Segona Guerra Carlina, dita també *Guerra dels Matiners* –nom donat als facciosos que hi intervingueren–. Més que una guerra estrictament carlina, fou una revolta catalana contra la dictadura dels moderats i contra un seguit de mesures que pertorbaven la vida del país –quintes, aranzels...–. En aquesta revolta participaren, a més de carlins, progressistes i republicans.

Un mes després, Isabel II va ser mariadada amb Francesc d'Assís de Borbó. Això creà les condicions polítiques necessàries per a la revolta. Les causes econòmico-socials ja hi eren: aleshores, el *trabucaire* era tot un símbol de protesta popular. La guerra durà fins al maig de 1849.

Durant el regnat d'Isabel II, els grans vaixells mercants es dedicaven al comerç amb Amèrica, i la sal de les Illes Balears era traslladada a la costa catalana penin-

sular a bord de velers de cabotatge. Els saliners ho tenien magre, atesa la lentitud i la inseguretat del transport. Així, la sal començà a escassejar a l'assetjada ciutat de Barcelona, on es cotitzava a un preu molt elevat. Davant d'aquesta situació, Onofre Pauvila, conegut home de negocis barceloní, convocà tot un seguit de navegants i els proposà el següent repte: transportar sal des de La Savina –port de Formentera, illa que aleshores tenia una població aproximada de 1.600 habitants, que es dedicaven bàsicament a les activitats agràries, la pesca i l'explotació de les 25 ha de salines amb què comptava–, fins al port de Garraf (el Garraf). El pagament dels serveis era en or, però en funció de l'ordre d'arribada: els primers cobraven, els darrers amb prou feina asseguraven el sou. Aquesta travessia, que protagonitzaren tretze vaixells va rebre el nombre de "la Ruta de la Sal".

J.M.

categoria Bravo (creuers clàssics); *Ajuntament de Dènia*, per a la categoria Charlie (creuers d'època); *Consell Insular d'Eivissa i Formentera*, per a la categoria Fox-Trot (navegants solitaris) i *Ajuntament de Formentera*, per a la categoria Golf (creuers de dos tripulants).

La gran participació de velers en aquesta edició converteix la Ruta de la Sal, segons els experts, "en una regata que entra dins el terreny de la ciència-ficció i en una autèntica vàlvula d'oxígen per a tota aquella gent aficionada a la nàutica".

Joan Mari